

Ohppiide ja ovddasteddjide

Diehtu HPV-boahkuheapmái (humána papillomavirus)

Boahku humána papillomavirusa (HPV) vuostá lea fáldat 7. luohká ohppiide. Ulbmil lea eastadit borasdávdda maid virus dagaha. HPV njoammu álkut seksuálalaš oktavuodas, ja eatnasat ožžot HPV-infekšuvnna goas nu eallimis.

Eanaš dilálašvuodain nohká HPV-infekšuvdna iešalddis moatti mánus. Muhtumin sáhtta virus goitge dagahit guhkilmas infekšuvnna, mii hárvanaš dāhpáhusain sáhtta mielddisbuktit borasdávdda álgodásiid dahje borasdávdda. Buot olbmot sáhttet oažžut HVP-laktáseaddji borasdávdda beroškeahhtá sohkahealis. Dábálemos borasdávda masa HPV lea sivalaš lea goattočottaborasdávda, muhto HPV lea maiddái dábálaš siva borasdávdi bahtačoaalis, njálmmis ja čoddagis. HPV sáhtta maid dagahit borasdávdda cinnái, gudnjobaksamiidda ja návlái. HPV-boahkuheapmi sáhtta suodjalit dáid borasdávddaid vuostá.

HPV-boahkuheapmi eastada ja suodjala buoremusat go addojuvvo mánáide ja nuoraide ovdal sii njoammuduvvojit. Danne fállujuvvo HPV-boahku mánáide oassin mánáidboahkuhanprográmmas 7. luohkás, buori áiggis ovdal gaskamearálaš agi vuosttaš seksuálalaš vásáhussii.

Boahku birra

HPV-boahku biddjo gihtii gardnjila bajábeallái, addo guovtti oasis, ja gaska galgá leat unnimusat guhtta mánu. Gávdnojit mánnga HPV-boahku, ja dat suddjejit seamma bures borasdávdda vuostá. Boahku mii geavahuvvo Norgga mánáidboahkuhanprográmmas lea Cervarix. Boahkut sáhttet, nu movt buot dálkasat, mielddisbuktit liigeváikkuhusaid. HPV-boahku dábálemos liigeváikkuhusat leat ahte boahkkosadji bohtana ja ruvsoda. Oanehisáiggi feber, oaivebávččas, váibasat, váibmogákkahat, vuoksin, luhčadávda ja čoavjebávččas leat maiddái raporterejuvvon. Ii leat čájehuvvon ahte HPV-boahku lea siva kronihkalaš dahje duodalaš dávddaide, dahje ahte lasiha riskka daidda. Dávdamearkkat mat bohciidit manjá boahkuheami eai dárbbas leat reakšuvdnan boahkui, muhto sáhttet leat mearkan dávdi mii ferte dikšojuvvot. Váldde danne oktavuoda doaktáriin jus leat fuolastuvvan. Eanet dieđut Cervarix-boahku sisdoalu ja vejolaš liigeváikkuhusaid birra gávdnojit mediisinnalaš buktagiid Direktoráhta neahttasiiddus: [Legemiddelsøk](#) (girjedárogillii).

Buot boahkuheami mánáidboahkuhanprográmmas leat eaktodáhtolaččat. Váhnemat galget deattuhit mánáid oaiviliid. Buot dieđut HPV-boahku birra, movt boahkuheapmi čadahuvvo, boahkuheami váikkuhusaid ja vejolaš liigeváikkuhusaid birra gávdnojit FHI neahttasiidduin: [Vaksine mot HPV \(humant papillomavirus\)](#) (girjedárogillii).

Ovdal boahkuheami – muitte dieđihit dearvvašvuodabuohccedivššárii

Dieđit jus mánas lea immuvdnaváilevuotta dahje jus son geavaha dálkasiid mat váikkuhit vuostálastinnákcii dávddaid vuostá. Dieđit maiddái jus mánas lea allergiija dahje lea ovdal leamaš garra allergalaš reakšuvdna (beroškeahhtá mii lea siva dasa). Jus mánna oažžu allergijaboahku (hyposensibiliseren) dahje eará boahku unnit go vahkku ovdal dahje manjá HPV-boahku, dieđit dearvvašvuodabuohccedivššárii.

Nubbi boahku addojuvvo dábálaččat unnimusat guhtta mánu manjá vuosttaš boahku. Miehtan gusto goappašat boahkuide. Boahkuide mat leat mánáidboahkuhanprográmmas, leat doarvái ahte okta váhnemiin dahje eará olmmoš geas lea váhnenovddasvástádus miehtá ([Lov om pasient- og brukerrettigheter §4-4 - Lovdata](#)).

Dearvvašvuodabuohccedivššár dieđiha goas nubbi boahku galgá addojuvvot. Jus máná dearvvašvuodadilli rievda dahje leat eará sivut manne nubbi boahku ii berre addojuvvot, de dieđit dearvvašvuodabuohccedivššárii.

Eanet dieđut mánáidboahkuhanprográmma birra gávdnojit FHI neahttasiidduin: [Vaksiner til barn](#) (girjedárogillii).